خبر

وقتی روضه ممنوع بود

کتاب «خانه‌تاب؛ خاطرات مردم اصفهان از دوران ممنوعیت حجاب، ممنوعیت روضه و قحطی» نوشته نرگس لقمانیان توسط انتشارات راه‌یار منتشر و راهی بازار نشر شد.

کتاب «خانه‌تاب» خاطرات مردم اصفهان از دوران ممنوعیت حجاب، ممنوعیت روضه و قحطی در فاصله سال‌های ۱۳۱۴ تا ۱۳۲۰ شمسی و دوران استبداد رضاخانی را روایت می‌کند. این کتاب که تحقیق آن برعهده هاجر صفائیه، نرگس لقمانیان، فائزه دره‌گزنی، فائزه سراجان و زهرا قجاوند بوده و تدوین و نگارش آن توسط نرگس لقمانیان صورت گرفته است، در ۳۶۰ صفحه با قیمت ۱۳۰ هزار تومان توسط انتشارات راه‌یار منتشر شده است و علاقه‌مندان می‌توانند این کتاب‌ها را علاوه‌بر کتابفروشی‌ها از سایت یا صفحات مجازی ناشر به نشانی raheyarpub.ir تهیه کنند.

در این کتاب براساس اسنادی، نقش استبداد داخلی در ماجرای کشف حجاب که مجری سیاست استعمارگران بود، بررسی شده است. لازم به ذکر است پیش از این، سه کتاب «ماکسیم بر بام»، «به خون کشیده شد خیابان» و «ننگ سالی» نیز توسط نشر راه‌یار درباره خاطرات مردمی از دوران کشف حجاب رضاخانی منتشر شده است.

این کتاب در ۳۶۰ صفحه، شمارگان هزار نسخه و قیمت ۱۳۰ هزار تومان عرضه شده است.

یادحسین و دیگر هیچ

همنوا با پیرغلامی که همه چیز را فراموش کرد، به غیر از قیام حسین (ع)

حاج سیدمحمد موسوی سجاسی از پیرغلامان قدیمی آستان حسینی، که مدت‌هاست دچار کهولت سن و آلزایمر شده اما این نوحه‌خوان پیشکسوت هنوز ارباب خود حسین(ع) را به یاد دارد و همچنان در تنهایی خود ذکر مصیبت اهل‌بیت می‌کند. سیدمحمد موسوی‌سجاسی قصیده‌خوان پیشکسوت، از مداحان و ذاکرین اهل‌بیت(ع) متولد ۱۳۲۲ است که دهه‌هاست مردم تهران او را با روضه‌های گرم و مرثیه‌های گیرایش می‌شناسند. پدر و پدربزرگ او هر دو روحانی بودند و خودش که در فضایی معنوی بزرگ شده‌بود از هشت سالگی وارد وادی مداحی شد.

ساناز قنبری
گروه فرهنگ و هنر

قصیده‌های طولانی وگاه ۱۰۰ بیتی از مشاهیر شعر و ادب و پارسی و روضه‌های گرم و جانسوز او منحصر به‌فرد و ماندگار است. همچنین ارادت ویژه موسوی به حضرت صدیقه طاهره(س) نیز بر همه آشناست. مجالس مرثیه‌خوانی‌هایش و روش و مداحی‌های ایشان چه در تهران و چه در شهرستان‌ها زبان‌زد است و پس از این همه سال صاحب سبک و پیشرو بودن در این عرصه، کمتر کسی توانسته‌است مانند او اشعار شاعران متعدد را در گنجینه سینه حفظ کند.

مداحی از نظرگاه اهل معنا

سیدمحمد موسوی سجاسی در نظرگاه اهل معنا، یعنی گنجینه اشعار بلند و قصاید پر مغز آیینی، مانند دیوان فوأد کرمانی، شعرهای محمدحسین غروی کمپانی و سروده‌های دکتر قاسم رسا سیر و سلوک دارد. او خود به‌تنهایی عالمی است و همواره به مداحان توصیه می‌کرد که درستکاری و صداقت را پیشه راه خود کنند. چراکه معتقد بود هر کار نادرست مداحان را، مردم به دستگاه امام حسین(ع) ربط می‌دهند. او هیچ‌گاه در هیچ مراسمی شعری را از روی کاغذ نخواند. چون با سه، چهار بار خواندن یک قصیده، آن را در خاطرش نگاه می‌داشت و همیشه از حفظ شعر می‌خواند.

سیدمحمد موسوی سجاسی، از سال ۵۴ مدیر کاروان حج هم بود. آنچنان که خود اذعان دارد: «آبرویی که خدا در این چند سال به ما عنایت کرده، رهاورد همین سفرهاست.

در این جور سفرها معمولا انسان هم خواسته‌های دنیایی دارد و هم خواسته‌های معنوی. در روایات به نقل از اهل بیت(ع) آمده‌است که حتی نمک آشتان را هم از ما بخواهید. این‌طور نیست که زائر وقتی به خانه خدا یا حرم نورانی رسول گرامی اسلام(ص) آمد، فقط درخواست‌های معنوی و اخروی داشته‌باشد. من هر دو را خواسته‌ام و خداوند عطا کرده‌است.»

سوز درونی و صفای روح

سیدمحمد موسوی سجاسی، غربت و تنهایی اهل‌بیت(ع) را در اوج می‌دانست به نحوی که می‌گفت؛ «هرکس که ولایت اهل‌بیت(ع) در دلش باشد، نمی‌تواند درباره غربت ائمه بقیع یا بی‌بی دو عالم بی‌تفاوت بماند، اما توجه کنید ما آنان را زنده و ناظر می‌دانیم و زیارت‌شان در بقیع یا هر جای دیگر به منزله ایستادن در پیشگاه آنان است. بنابراین آنها پاسخ سلام ما را می‌دهند و ناظر بر زیارت‌مان هستند. پس با این‌که غربت اهل‌بیت(ع) ما را از درون می‌سوزاند اما ایستادن در محضر آنان و عرض ارادت به آن بزرگواران موجب صفای روح می‌شود. در این ماجرا، غم و شادی با هم نهفته است. شما اشک دیده دارید، اما قلبتان آرام و بانشاط است.»

او هیچ ذکری را به اندازه صلوات بر محمد و آل محمد(ص) برای تشرف به خانه خدا کارساز نمی‌دانست و اعتقاد داشت؛ «یکی از یاران امام صادق(ع) خدمت ایشان رسید و گفت که در طواف خانه خدا، تمام ذکرهایش را فراموش کرده و فقط صلوات فرستاده‌است. امام فرمودند: «شما بهترین و بالاترین ذکر را مشغول بوده‌اید.» هیچ چیز به اندازه صلوات بر محمد و آل محمد(ص) کارساز نخواهد بود.»

سیمی که به دستگاه اهل بیت وصل می‌شود

کما این‌که درباره حال و هوا و خلوت حجاج و زائران در زیارت بقاع متبرکه نیز معتقد بود؛ «مدینه، هیچ‌گاه برای من غربت‌زا نبوده‌است بلکه انگار در شهر و خانه خودم زندگی می‌کنم. هرچند در ظاهر، گریان و نالانم، اما در باطن دچار نوعی نشاط قلبی هستم و این نشاط، قابل وصف نیست.

هربار که در نوبت اول به ساحت قدسی امامان بقیع عرض ادب می‌کنم، ابتدا از آنها تشکر می‌کنم که دوباره مرا به پابوس خود طلبیدند. در روایات داریم که در خلوت حجاج و زائران ورود نکنید، اما در مورد امثال من، مردم به مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) محبت و ارادت دارند. گاهی به قول معروف سیم آدم دارد وصل می‌شود که یک زائر از راه می‌رسد و التماس دعا می‌گوید! اصلا دیگر آن حس و حال به انسان دست نمی‌دهد. یادم می‌آید در بقیع حال عجیبی داشتم و می‌دانستم که عنایت ویژه‌ای شده‌است. یک دفعه زائری از راه رسید و به شانه‌ام زد و آشنایی داد: «آقای موسوی! التماس دعا!»

مهدی رضایی از مداحان اهل‌بیت(ع) که ارتباط نزدیکی نیز با این پیرغلام دارد، در خاطره‌ای از ایشان نقل می‌کند؛ «سیدمحمد موسوی سجاسی، مدیر کاروان حج هم بود. یک سال اجازه ندادند از تهران کاروانی راهی مکه شود و مدیران مجبور بودند از شهرهای دیگر زائر ببرند. بنا شد حاج سیدمحمد از اصفهان کاروان راهی کند. اصفهان فرودگاه نداشت و زوار باید از شیراز راهی می‌شدند. ما دو نفری شبانه ساک‌ها و وسایل زوار را از اصفهان به فرودگاه می‌بردیم و او پا به پای دیگران کار می‌کرد.»

به ماندگاری موسوی سجاسی

بنا به گفته نزدیکان سیدمحمد موسوی‌سجاسی و دیگر مداحان، هیچ بانی جلسه‌ای را نمی‌توان یافت که از موسوی سجاسی بابت دیر رفتن به مراسمی یا رفتارش گله داشته‌باشد یا با او جدالی کرده‌باشد. برای او جمعیت اهمیتی نداشت و حتی روضه‌های خانگی هم می‌رفت. همین رفتار و منش بود که سال‌هاست او را ماندگار کرده‌است.

این پیشکسوت مداحی، حالا و پس از این همه سال به بزرگی صاحب سبک و پیشرو تبدیل شده که مداحان جوان از او در خواندن مراثی تقلید می‌کنند. البته سجاسی در این سال‌ها به بیماری آلزایمر مبتلا شده و کمتر در محافل عمومی ظاهر می‌شود، اما در آخرین صحبت‌هایش همواره بر این تاکید داشت که؛ «بزرگان جامعه مداحان، منزوی و گوشه‌نشین شده‌اند و بسیاری هم از دنیا رفته‌اند. باید قدر این بازمانده‌ها را بدانیم.»

برای دیدن مدحی از حضرت ابا‌الفضل(ع) کیوآرکد را اسکن کنید

برای دیدن تصاویر این دیدار کیوآرکد را اسکن کنید

برش

مرام و مسلک عاشقان اهل بیت(ع)

سیدمحمد موسوی سجاسی در خاطره‌ای از اولین باری که به حج مشرف شد، نقل می‌کند؛ «جایی مجلس داشتم. یک شب بعد از روضه‌خوانی، دوستی از اهالی هیات گفت که می‌خواهد با یک واسطه مرا به حج بفرستد. حتی خودش مدارکم را گرفت تا گذرنامه تهیه کند. وقتی گذرنامه را گرفتم به یکی از دوستانش که کاروان‌دار بود معرفی‌ام کرد. من در دفتر آن کاروان‌دار نشسته‌بودم که کارگران برای پیش بردن کارها به آن شخص مراجعه می‌کردند اما رفتار و برخورد او با زیردستانش به قدری زننده بود که نتوانستم تحمل کنم و گذرنامه را از آن کاروان‌دار پس گرفتم و از سفر با او منصرف شدم. بعد از آن برای تعمیر اتومبیلم به یکی از محله‌های جنوبی تهران رفتم و آنجا مرحوم حاج اکبر مظلوم، یکی از مداحان قدیمی و مدیر کاروان حج مظلوم را دیدم. از من پرسید در اداره گذرنامه چه می‌کرده‌ام و وقتی دانست از تشرف به حج منصرف شده‌ام گذرنامه‌ام را گرفت و به من قول داد که با او راهی حج شوم.

به حاج‌اکبر مظلوم سپردم که مواظب حج من باشد. به او گفتم: مراقب باشید در موسم اعمالم را به‌خوبی به جا بیاورم. سفر اول است و آگاهی کامل ندارم. با این وصف ابتدای طواف در بیت!... الحرام از کاروان جا ماندم و از نظر آنها گم شدم. در تنهایی گریه‌ام گرفت و به خدا گلایه کردم. گفتم من تمام تعهدات و وظایفم را انجام دادم اما الان نمی‌دانم چه کنم. همان‌طور که گریه می‌کردم و سرگردان قدم می‌زدم، مردی نزدیک آمد و دلیل حیرانی و سرگردانی‌ام را جویا شد. ماجرا را به او گفتم و این‌که نمی‌دانم باید چه کنم و چگونه اعمالم را به جا آورم.

آن مرد دستش را روی شانه‌ام گذاشت و مرا طواف داد. بعد هم سعی صفا و مروه را به جا آوردیم و وقتی اعمال به پایان رسید، خیلی از او تشکر کردم. آن مرد مرا در آغوش کشید و خداحافظی کرد و رفت. نشناختمش و بعد از آن هم هیچ‌گاه او را در تهران یا جاهای دیگر ندیدم. اما فارسی را به خوبی می‌دانست. با وجود زحمات و سختی‌های حج در آن زمان، سفر اول خیلی به من خوش گذشت. به خصوص این‌که عید قربان آن سال با جمعه همزمان شد و حج اکبر نام گرفت.»

گزارش

حال‌وهوای محرم در گالری‌گردی پایتخت

همزمان با فرارسیدن ماه محرم و ایام سوگواری شهادت اباعبدا...الحسین(ع)، نمایشگاه‌هایی به این مناسبت در برخی نگارخانه‌ها، گالری‌های و مراکز فرهنگی هنری پایتخت برپا شده است. در موزه هنرهای معاصر تهران نمایشگاه «همچنان جاری» با مروری بر بازتاب جریان عاشورا در هنرهای تجسمی معاصر از ۲۹ تیر تا ۲۲ شهریور به جز دوشنبه‌ها و تعطیلات رسمی از ساعت ۱۰ تا ۱۹ به نشانی خیابان کارگر شمالی، جنب بوستان لاله میزبان علاقه‌مندان است. در این نمایشگاه بیش از ۸۰ اثر؛ ۴۵ اثر از ۲۳ هنرمند از گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران، ۲۳ اثر از ۹ هنرمند از گنجینه حوزه هنری و دو اثر از مجموعه شخصی مهدی طالع‌نیا و ۲۰ قطعه از ادوات و لوازم تعزیه از موزه دریایی اراک به نمایش گذاشته شده است. نمایشگاه نقاشی «روایت سرخ» منتخب آثار گنجینه موزه هنرهای دینی امام علی(ع) نیز با موضوع عاشورا در ۳۱ تیر افتتاح می‌شود و تا ۲۶ شهریور هر روز از ساعت ۹ تا ۱۷ (به‌غیر از روزهای تعطیل) در موزه هنرهای دینی امام علی(ع) واقع در خیابان ولی‌عصر(عج)، بالاتر از میرداماد، بلوار اسفندیار، شماره ۳۵ برپاست.

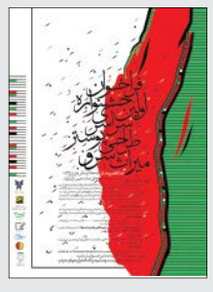
در این نمایشگاه آثار هنرمندانی همچون رزیتا شرف‌جهان، احمد خلیلی‌فرد، رضا هدایت، لیلی درخشانی، آنه محمد تاتاری، سوزان وزیری، رضوان صادق‌زاده، محمدحسین ذبیحی، حمید جعفری‌شکیب، حسن یاقوتی، بهنام کامرانی، مرتضی اسدی، حسن سلطانی و بهروز مهربخش به نمایش درمی‌آید که وجه مشترک تمام آثار عشق و ارادت به حضرت اباعبدا... است.

همچنین نمایشگاه هنرهای قرآنی «الرحمن» با موضوع تدبر در سوره مبارکه الرحمن به همت سازمان قرآنی دانشگاهیان کشور ۲۴ تیر تا چهارم مرداد در موزه هنرهای دینی امام علی(ع) دایر است. در این نمایشگاه ۹۰ اثر در رشته‌های نقاشی، خوشنویسی، نقاشیخط، تایپوگرافی، تصویرسازی و صنایع دستی از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به نمایش درآمده است. از دیگر نمایشگاه‌های این ایام، نمایشگاه منتخب آثار گنجینه موزه هنرهای دینی امام علی(ع) با عنوان «رویداد عهد» به مناسبت عید سعید غدیرخم ۱۶ تیر تا ۲۸ اسفند در این موزه میزبان علاقه‌مندان است. این نمایشگاه منتخبی از آثار گنجینه موزه شامل نقاشی، خوشنویسی، نقاشیخط، حجم و آثار گرافیکی است که وجه مشترک آثار، ابراز ارادت و علاقه هنرمندان به حضرت علی(ع) است. نمایشگاه خوشنویسی «نشانی از حسین» با ۲۵ اثر از آثار رضا حافظ قرآن ۳۰ تیر ساعت ۱۶ در نگارخانه آفتاب فرهنگسرای نهج‌البلاغه به نشانی خیابان دکتر شریعتی، روبه‌روی خیابان شهید کلاهدوز (دولت)، کوچه امامزاده افتتاح می‌شود و تا چهارم مرداد ساعت ۹ تا ۱۸ برپاست. به نمایشگاه محرم مدیریت آفرینش‌های ادبی و هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در دهه اول ماه محرم از دیگر نمایشگاه‌هایی است که در این ایام برپا شده‌اند.

در این نمایشگاه که در راستای حفظ و ترویج فرهنگ دینی و آیین‌های عاشورایی برگزار می‌شود ۳۵ اثر نقاشی و ۱۵ اثر عکاسی آمنتخب مراکز فرهنگی هنری کانون در استان‌های کشور و آثار عکاسی مربیان هنری کانون در نگارخانه شهید محمد طاها مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به نمایش گذاشته شده است. نمایشگاه «از قهوه‌خانه تا سقاخانه و منتخب هنرمندان نوگرای ایران» منتخبی از آثار هنرمندان نوگرای ایران است که با کیوریتوری محمدعلی سعیدی و مشارکت انجمن نقاشان قهوه‌خانه‌ای با هدف بررسی مدرنیته در نقاشی قهوه‌خانه و سقاخانه‌ای شکل گرفته و تا ۲۳ مرداد ماه ۱۴۰۲ در نگارخانه لاله دایر است.

جشنواره

نمایشگاه ۵۰۰ پوستر عاشورایی در مترو

دبیر جشنواره سراسری طراحی پوستر «میراث سرو» با بیان این‌که این جشنواره یک رویداد سراسری، ملی و کشوری است گفت: ۵۰۰ پوستر برتر این رویداد در ۲۳ ایستگاه متروی تهران نمایش داده می‌شود.

حمیده جعفری گفت: جشنواره طراحی پوستر «میراث سرو» بدون محدودیت برای شرکت‌کنندگان برگزار شده و صرفا برای دانشجویان دانشگاه هنر و معماری نیست، بلکه یک جشنواره سراسری، ملی و کشوری است که همه افراد امکان حضور خواهد داشت. قرار براین است افراد در محورهای مقاومت، ولایتمداری، امر به معروف، ادب، سخاوت و اسوه صبر خواهد بود. او ادامه داد: آثار برگزیده این جشنواره پس از چاپ قرار است در سراسر کشور مان پخش شود؛ زمان ارسال آثار تا ۲۶ مرداد است و انتخاب برتر براساس مؤلفه‌هایی که مدنظر است؛ داوری و انتخاب می‌شود و درنهایت در ۲۳ ایستگاه مترو این آثار نمایش داده خواهد شد که حدود ۵۰۰ اثر در این ایستگاه‌ها تا پایان اربعین نصب خواهد شد. در آیین اختتامیه علاوه‌بر ایستگاه‌های مترو، آثار برتر در ایوان انتظار متروی میدان ولی‌عصر (عج) نصب خواهند شد.

نشر

«شب بی‌قراری من» منتشر شد

کتاب «شب بی‌قراری من؛ زندگینامه شهید مدافع حرم احمد گودرزی» نوشته مونس عبدی‌زاده توسط نشر ۲۷ بعثت منتشر و راهی بازار نشر شد.

شهید مدافع حرم، احمد گودرزی روز اول فروردین سال ۱۳۵۷ در شهرستان بروجرد به دنیا آمد. وی تابستان‌ها کار می‌کرد که خرج تحصیلش را دربیاورد و این‌گونه کمی فشار را از دوش پدرش بردارد. شهید گودرزی عضو لشکر ۲۷ محمد رسول ا... (ص) بود که در تاریخ ۱۷ اسفند ۱۳۹۴ در شهر حلب سوریه به شهادت رسید. این کتاب در ۱۱ فصل همراه با عکس‌ها و اسناد مربوط به این شهید به نگارش درآمده است.

در بخشی از آن می‌خوانیم: صدای گلوله از خیابان‌های نزدیک بیمارستان شنیده می‌شود. اشرف خانم به اتاقی که احمد آنجاست، برمی‌گردد. احمد روی تخت در حالی بیجان افتاده که قطره‌های خوراکی سرُم دارند به آخر می‌رسند. صدای گریه احمد که بلند می‌شود، این بار اشک شوق است که از چشم‌های مادر می‌چکد.

این کتاب در ۱۹۲ صفحه، شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و قیمت ۷۰ هزار تومان عرضه شده است.

نماآهنگ

چاوشی بوشهری «بخشو»

«بخشو» یا همان جهانبخش کردی‌زاده، فردی است که به‌واسطه نوع تبلیغات رسانه‌ای که در آن زمان برایش صورت گرفت و پایبندی‌اش به اصالت‌های آوازی در نوحه و آواز ماندگار شد. می‌گویند جهانبخش کردی‌زاده را در خانه «بخشی» صدا می‌زدند تا این‌که نامش در تیتراژ فیلم «اربعین» ساخته ناصر تقوایی «بخشو» قید شد، با این‌که او به هیچ عنوان از این اسم خوشش نمی‌آمد...

کردی‌زاده صاحب سبکی خاص و صدایی استثنایی در عزاداری و سینه‌زنی سنتی بوشهر بود. او همچنین موجب معرفی این نوع و شیوه عزاداری در ایران و جهان شد.

کیوآرکد را اسکن کنید